

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/70/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115209817
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2115209817.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: M. V., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov, matka: Y. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, otec: Y. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. F., L. XXX/XX, o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 14P/40/2015-68 zo dňa 5. novembra 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením odvolaním otca prvostupňový súd zamietol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby bol maloletý syn dočasne zverený do starostlivosti matky, aby otcovi bola uložená povinnosť platiť výživné 50 eur mesačne a aby bol otec oprávnený predbežne sa stretávať s maloletým synom každý nepárny týždeň v sobotu od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Po právnej stránke súd uznesenie odôvodnil § 102 ods. 1, 2, § 74 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) a § 36 ods. 1 zákona o rodine.

Skutkovo uznesenie odôvodnil tým, že predbežné opatrenie možno nariadiť z dvoch dôvodov, keď jedným je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov konania a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Žiadne iné skutočnosti nie sú pre nariadenie predbežného opatrenia významné a spoločným znakom oboch týchto typov je ich predbežný charakter. Z charakteru predbežného opatrenia ďalej vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver a pravdepodobnosti nároku, pričom miera osvedčenia sa riadi naliehavosťou potreby úpravy vzťahov v danej veci. Aj pri splnení formálnych predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia súd musí zvažovať, či v prípade jeho nariadenia nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov konania alebo tretích osôb. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že zo vzťahu rodičov sa narodil dňa 28.09.2013 maloletý M.. Rodičia žijú oddelene z dôvodu, že matka kvôli problémom v spolužití s otcom opustila spoločnú domácnosť i s maloletým dieťaťom a odišla bývať ku svojim rodičom. V priebehu konania súd z výpovedí rodičov zistil, že otec v súčasnej dobe od doby opustenia spoločnej domácnosti matkou, prispieva na výživu dieťaťa sumou 50 eur mesačne. S dieťaťom sa v obmedzenom rozsahu stretáva, keď v júni 2015 boli aj s matkou na spoločnom pobyte v Štúrove a v septembri 2015 boli opäť spoločne aj s matkou v ZOO. Matka je ochotná umožniť otcovi stretávanie sa s dieťaťom v mieste jeho bydliska s poukazom na jeho nízky vek, otec sa však s dieťaťom na tomto mieste stretávať nechce, pretože nevychádza s rodičmi matky dieťaťa. V prejednávanej veci vychádzajúc zo zistených skutočností dospel súd k záveru, že podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia nie sú splnené, keďže nebola preukázaná naliehavá potreba bezodkladnej nutnosti úpravy právnych pomerov účastníkov a neboli preukázané okolnosti vedúce k intenzívnej potrebe rýchleho a efektívneho zákroku predbežným opatrením, ktorým

predbežným opatrením by malo byť rozhodnuté o dočasnom zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky a o uložení povinnosti otcovi platiť výživné na dieťa. V súčasnej dobe je dieťa v starostlivosti svojej matky, s týmto súhlasí aj otec, takže v tomto smere úpravy rodičovských práv rozpor medzi účastníkmi nebol. Otec prispieva na výživu dieťaťa sumou 50 eur, teda sumou, ktorú navrhoval aj predbežným opatrením uložiť mu za povinnosť platiť. Nakoľko tak zverenie dieťaťa ako aj plnenie vyživovacej povinnosti otca v doterajšom období prebieha takým spôsobom ako to otec navrhoval vo svojom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd nevidel naliehavú potrebu opakovane o tomto rozhodnúť predbežným opatrením. Vo vzťahu k požiadavke otca na dočasnú úpravu styku otca s dieťaťom, tiež možno vzhľadom na uvedené skutočnosti konštatovať, že nie je dôvodná. Matka, ako to bolo v priebehu výsluchu rodičov preukázané a potvrdené aj samotným otcom, styku otca s dieťaťom nebráni. Otcovi je ochotná umožniť stretnutie s dieťaťom, avšak vzhľadom na jeho nízky vek požaduje, aby to bolo v mieste trvalého bydliska dieťaťa. Otec má teda možnosť stretávať sa s maloletým, túto možnosť však nevyužíva s odôvodnením, že nemá dobré vzťahy so starými rodičmi dieťaťa. Tu však musí súd poukázať na to, že matka netrvá na stretávaní sa v domácnosti dieťaťa, ale len v mieste jeho bydliska, takže k styku otca so starými rodičmi ani nemusí dôjsť. Zo strany otca nejde o relevantný dôvod, pre ktorý možnosť stretávať sa s dieťaťom nevyužíva. Navyše otec sám uvádza, že táto situácia trvá už niekoľko mesiacov od odchodu matky z ich spoločnej domácnosti, a preto mu nič nebránilo podať si skôr riadny návrh na začatie konania vo veci samej, a nie riešiť situáciu v rodine predbežným opatrením. Preto vychádzajúc z vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že v danom prípade nejde o prípad nevyhnutnej úpravy predbežným opatrením, nakoľko v konaní neboli zistené žiadne závažné okolnosti odôvodňujúce nariadenie predbežného opatrenia. V konaní neboli osvedčené základné skutočnosti pre záver o závažnosti nutnosti riešenia situácie v rodine maloletého dieťaťa, ohrozenie jeho priaznivého vývoja a fyzického a psychického zdravia, a to práve okamžitým zásahom súdu vydaním dočasného rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia. O konečnej úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu bude možné rozhodnúť až po vykonaní dokazovania vo veci samej, ktoré dokazovanie už súd medzičasom začal vykonávať, takže možno očakávať samotné rozhodnutie v danej veci.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal odvolanie otec maloletého dieťaťa. V odvolaní uviedol, že s odôvodnením uznesenia súdu sa nestotožňuje. Otec podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia 06.10.2015, keď matka podala návrh na úpravu rodičovských práv a povinností maloletému M. ešte dňa 04.05.2015 a prvé pojednávanie vo veci súd vytyčil na 07.10.2015, po piatich mesiacoch od podania návrhu. Vzťah otca s maloletým synom je zo strany matky obmedzovaný, keď matka „umožňuje“ styk otca s dieťaťom len v mieste bydliska matky a dieťaťa, čím má na mysli svoju domácnosť, kde by dochádzalo k styku otca i so starými rodičmi dieťaťa (rodičmi matky), s ktorým nie je v dobrom vzťahu. Nie je pravdou, že by otec primárne odmietal styk s dieťaťom v domácnosti dieťaťa za prítomnosti i jeho starých rodičov z dôvodu nedobrych vzťahov, ale z dôvodu, že nezhody medzi nimi negatívne vplývajú na psychickú pohodu maloletého dieťaťa, keď je vystavené napätej situácii a riziku vzniku hádok, keď starí rodičia majú potrebu zaoberať sa a zasahovať neprimerane do výchovy maloletého dieťaťa. Rovnako nie je možné si predstaviť, ako by mal prebiehať styk starých rodičov zo strany otca v domácnosti matky, keďže i títo majú právo sa s maloletým M. stretávať tak isto, ako starí rodičia zo strany matky. Navyše nie je pravdou, že matka umožňuje otcovi styk s dieťaťom, práve naopak, tomuto bráni s odôvodnením, že sociálna pracovníčka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava matke potvrdila, že nie je povinná umožniť otcovi stretávanie sa s dieťaťom. Vzhľadom na stupňujúce sa správanie matky voči osobe otca v súvislosti so stykom s maloletým nie je možné čakať až do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej, najmä keď možno dôvodne predpokladať ustanovenie znalca z odboru klinická psychológia detí a dospelých za účelom posúdenia vzťahu matky k maloletému a otca k maloletému, keďže nemožno čakať, že medzi rodičmi dôjde k dohode o úprave styku, keď ani poradenstvo absolvované na úrade práce sociálnych vecí a rodiny nevedlo k takejto dohode. Je v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa, ak jeden z rodičov nemôže tráviť nerušene žiaden víkend v roku s maloletým dieťaťom. Otec poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu, sp. zn. PL.ÚS 26/05. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti otec navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie prvého stupňa a návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací § 10 ods. 1 O.s.p. prejednal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania podľa ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p., pretože ide o vec, ktorú možno začať i bez návrhu, postupom bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p., a

dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, pretože uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Podľa ust. § 102 ods. 1 veta prvá O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a), b) O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere; odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Predbežné opatrenie slúži k dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu a existuje naliehavá potreba dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti, potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ale i osvedčenie, že je dané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

Z obsahu spisu vyplýva, že matka maloletého syna podala návrh vo veci samej, návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu a navrhla syna zveriť do svojej osobnej starostlivosti a otca navrhla zaviazat' na platenie výživného vo výške 250 eur.

Otec podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia a navrhol, aby súd dočasne, do rozhodnutia vo veci samej zveril maloletého M. do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal platiť výživné 50 eur mesačne a upravil styk otca so synom tak, aby sa otec mohol so synom stretávať každý nepárny víkend od soboty 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti matky a platenie výživného predbežným opatrením odôvodňoval tým, že rodičia spolu nežijú, matka so synom sa zo spoločnej domácnosti (v R. F.) odsťahovala v marci 2015 k svojim rodičom (do F. č. XXX). Matka dovoľuje otcovi stretávať sa so synom len v mieste bydliska matky a dieťaťa a otcovi bráni v styku so synom.

V takejto situácii, keď o maloletého M. sa stará matka, otec platí na dieťa výživné vo výške 50 eur mesačne, otec maloletého dieťaťa jej starostlivosť o dieťa žiadnym spôsobom nespochybňuje a dobrovoľne si plní svoju vyživovaciu povinnosť v nevyhnutnom rozsahu, neexistuje naliehavá potreba dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi, aby bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný na platenie výživného predbežným opatrením, ako to aj správne vyhodnotil aj súd prvého stupňa. Charakteristickým znakom predbežného opatrenia je jeho potrebnosť. Osvedčenie potrebnosti vydania predbežného opatrenia vždy zabezpečuje ochranu porušeného alebo ohrozeného práva účastníka konania. Toto zabezpečenie spočíva vo vytvorení situácie pre efektívne využitie procesných mechanizmov slúžiacich na to, aby sa pokračovalo v konaní bez ďalšieho porušovania alebo ohrozovania práva, o ochranu ktorého sa žiada aj vo veci samej. Z obsahu spisu však nevyplýva, že by bolo porušované akékoľvek právo otca, ktoré by bolo dôvodom na nariadenie predbežného opatrenia spôsobom, ako to otec navrhol. Napokon otec v odvolaní ani neuvádza konkrétne dôvody, pre ktoré by mal odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v tejto časti zmeniť.

Otec sa predbežným opatrením tiež domáha úpravy styku s maloletým synom z dôvodu, že matka maloletého syna mu v styku bráni. Z výpovede otca na pojednávaní 07.10.2015 vyplynulo, že otec by sa mohol s dieťaťom stretávať v mieste bydliska matky a dieťaťa, ale to mu nevyhovuje, pretože bývajú spolu so starými rodičmi, s ktorými si otec dieťaťa nerozumie, môže dochádzať ku konfliktným situáciám, ktoré by mali negatívny vplyv na dieťa. Otec sa so synom stretol v júni 2015, keď boli spoločne aj s matkou maloletého syna na výlete v Štúrove a septembri 2015 boli spolu v ZOO v Bratislave. Otec matku žiada o stretnutia sms - správami tak, aby sa mohol so synom stretávať „na neutrálnej pôde“ (mimo domácnosti matky), ale matka mu odpíše v tom zmysle, že vie, kde syn býva, aby prišiel k nim. Matka na pojednávaní uviedla, že nesúhlasí s navrhovaným rozsahom styku, pretože dieťa ešte nosí plienky a je ešte malé na to, aby trávilo celý víkend u otca.

Ako už súd vyššie uviedol, navrhovateľ predbežného opatrenia musí osvedčiť, že existuje naliehavá potreba úpravy vzťahov medzi účastníkmi, v tomto prípade úprava styku otca so synom. Otec súdu v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a vo výpovedi na pojednávaní poskytol len veľmi málo

informácií na to, aby súd prvého stupňa mohol rozhodnúť inak, než návrh zamietnuť. Navyše otec svoje tvrdenia o tom, že mu matka bráni v styku žiadnym spôsobom neosvedčil. Otec vôbec v návrhu neuvádza, aký má k synovi vzťah, akým spôsobom sa o syna staral, keď žili v spoločnej domácnosti s matkou, či mu vie navariť, nakŕmiť ho, zahrať sa s ním, prebaliť ho, okúpať ho, utíšiť ho keď plače, či s ním niekedy strávil noc bez prítomnosti matky, či mu vie poskytnúť prvú pomoc v prípade náhleho ochorenia a pod., rovnako neuvádza, ktoré z činností vykonával a v akom rozsahu. Bližšie nepopisuje situácie, akým spôsobom starí rodičia vyvolávajú pred dieťaťom konflikty s otcom, neuvádza, kedy konkrétne by sa chcel s dieťaťom stretnúť a matka by mu bránila v stretávaní sa. Neprikladá k návrhu napr. prepis sms-správ, ako dôkaz o tom, že by mu matka v styku so synom bránila, neprikladá napríklad správu z konzultácií na referáte úradu práce sociálnych vecí a rodiny (doporučenie kolízneho opatrovníka na pojednávaní 07.10.2015). Vzhľadom ku skutočnosti, že súd nedisponuje ani len základnými informáciami o vzťahu otca so synom a otec minimum poskytnutých informácií ani neosvedčuje, nebolo možné návrhu otca vyhovieť. Je potrebné si zo strany otca uvedomiť, že je pravdou, že má právo sa so synom stretávať, ale len za predpokladu, že osvedčí, že sa o syna dokáže počas doby stretávania sa postarať rovnocenne ako matka a zároveň osvedčí, že matka mu bráni v styku so synom. Ak má súd dospieť k navrhovanému záveru, musí mať na to dostatok relevantných informácií, ktoré musia byť zároveň osvedčené. Súd zároveň nie je v prípade starostlivosti o maloleté dieťa návrhom rodiča viazaný a môže upraviť styk v menšom rozsahu, t.j. len napr. niekoľko hodín týždenne, alebo aj len v prítomnosti matky. V prejednávanej veci otec evidentne nemá záujem o takéto stretávanie sa so synom, pretože medzi rodičmi nie je sporné, že otec môže dieťa navštevovať v mieste bydliska matky za jej prítomnosti, ale túto možnosť nevyužíva s poukazom na vyvolávanie konfliktov starými rodičmi s negatívnym dopadom na dieťa. Pri každom rozhodovaní o úprave styku rodiča s dieťaťom súd prihliada na individuálne okolnosti každého prípadu a neexistuje všeobecný vzorec, podľa ktorého by sa malo dieťa stretávať s rodičom, ktorý ho nemá zverené do osobnej starostlivosti, napr. každý druhý víkend, ako sa domnieva otec. Upraviť styk v danom prípade v inom, väčšom rozsahu, bez prítomnosti matky, navyše aj cez noc, na základe obsahu spisu zatiaľ nie je možné. K inému rozhodnutiu súdu je nevyhnutné vykonať dokazovanie minimálne riadnym výsluchom účastníkov v tom smere, aby podrobne uviedli možnosti stretávania sa otca so synom nie len cez víkend, ale počas pracovného týždňa s prihliadnutím na pracovnú dobu otca a denný režim dieťaťa. Matka by mala pomenovať presné dôvody, pre ktoré si myslí, že otec sa nemôže stretávať so synom v navrhovanom čase a otec musí osvedčiť, že je schopný sa o dieťa postarať v čase styku a matka mu v styku bráni.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne, s použitím § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil.

Toto uznesenie bolo prijaté v odvolacom senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.